
NEJSTARŠÍ MILOSTNÁ PÍSEŇ?

Břetislav Vachala

V archeologické sezóně 2000/2001 Českého egyptologického ústavu Univerzity Karlovy pokračoval výzkum jižního Abúsíru, který představuje jeden ze stěžejních projektů tohoto ústavu a Českého národního egyptologického centra. Ve zmíněné sezóně byla objevena mastaba úředníka a kněze Intiho, syna vezíra Kara.

Na malované vápencové severní stěně kaple Intiho hrobky, datované zřejmě do přelomu vlád Tetiho a Pepiho I., je zobrazen její majitel sedící před obětním stolem při zádušní hostině a hledící doprava. Před Intim (vpravo od obětního stolu) se *in situ* nachází celkem dobře dochovaná hudební scéna, která představuje dvě dvojice proti sobě sedícího harfeníka a zpěváka. Tato scéna obohacuje ikonografický materiál tohoto druhu ze Staré říše: hra na oblíbenou harfu i harfenické scény jsou z této epochy dobře doloženy.

V případě obou dvojic zobrazených mužů je harfeník vpravo. Má krátký účes a je oděn do suknice sahající ke kolenům. Harfeník v dolním poloregistru má na levé noze ozdobný pásek. Oba klečící harfeníci mají hudební nástroj opřený o levé rameno a oběma rukama se dotýkají strun. Proti každému harfeníkovi klečí na pravém kolenu zpěvák, opět s krátkým účesem a suknicí sahající ke kolenům. Prsty pravé ruky se zpěvák v obou případech dotýká pravého ucha, zatímco levá ruka je ohnuta v lokti a předpažena. Zpěváci zde používají gesta, která jsou známa dosud jen částečně.

Mezi horní a spodní dvojicí mužů se nachází hieroglyfický nápis uspořádaný ve dvou řádcích zprava doleva. Zatímco první řádek obsahuje popěvek, druhý uvádí začátek přednášené písně: „Miluji, jsa podmaněn tvou krásou.“ Vzhledem k tomu, že tato počáteční slova zmiňují „podmanění, uchvácení“ ženskou krásou, jedná se nejspíše o milostnou píseň, kterou v 1. osobě zpívá zobrazený zpěvák. Příznačné je v této souvislosti použití značky představující sedící ženu, která chová na klíně malého nahého chlapce. Tato značka zde determinuje sufix 2. osoby ženského rodu.

Pokud jde o způsob provedení, jemný reliéf byl pečlivě a detailně provedený a byl původně malovaný, jak dokazují dochované zbytky použitých barev: červené (pokožka zpěváků, harfeníků a nahého chlapce, harfy, značka G 1 – 4x, D 21 – 4x, U 6, D 46, F 35), modré (O 4,

NEJSTARŠÍ MILOSTNÁ PÍSEŇ

G 1 – 4x), zelené (M 17 – 3x, Aa 1), bílé (suknice zpěváků a harfeníků) a černé (vlasy zpěváků, harfeníků a ženy chovající malého chlapce, harfy).

Pokud je naše domněnka správná, jde o začátek nejstarší dochované, skutečné milostné písně, která se liší od známých harfenických písní Staré říše i od chvály tanečnice z Mererukovy mastaby v Sakkáře.

